

Borrador Protocol per a la prevenció, detecció i actuació davant de qualsevol tipus de violència i d'assetjament sexual en activitats esportives

AE MUNTANYENCS ARENYS DE MUNT

Preàmbul

El present Protocol de l'Associació Esportiva Muntanyencs Arenys de Munt desenvolupa els continguts expressats en els Estatuts i en el Reglament de Règim Intern de l'entitat, i en cap cas podrà anar contra la filosofia i l'articulat dels esmentats Estatuts i Reglament. S'elabora a partir del protocol de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), a la qual l'entitat està adherida des del mes de febrer de 1998, i per donar compliment a la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència.

L'entitat està formada exclusivament per persones voluntàries, que fan possibles les activitats de manera desinteressada i sense afany de lucre (persones sòcies que hi col·laboren com a voluntàries, Reglament de Règim Intern, art. 9 i 11). Aquesta condició no atenua el deure de garantir un entorn segur i respectuós per a totes les persones que participen en les nostres activitats.

Article 1. Objecte i tolerància zero

Aquest Protocol estableix els circuits d'actuació davant de situacions de violència i d'assetjament sexual en les activitats de l'entitat, redueix els riscos i promou relacions lliures de violència. L'entitat declara la **tolerància zero** davant de qualsevol forma de violència, d'assetjament sexual i de conducta discriminatòria per raó de sexe, orientació sexual o identitat de gènere, i es compromet a difondre'n el rebuig, a promoure'n la prevenció, a denunciar i investigar les conductes que ho puguin constituir i a acompanyar les persones afectades.

Article 2. Àmbit d'aplicació

El Protocol s'aplica a totes les persones vinculades a l'entitat: sòcies i socis, persones voluntàries, participants, membres de la Junta Directiva i col·laboradores. S'aplica a totes les activitats internes i externes organitzades per l'entitat (sortides, excursions, travesses, entrenaments, cursos, la Marxa dels Termes, viatges, pernoctacions, reunions i actes socials), en qualsevol lloc i moment, també al local social i en instal·lacions cedides, i a la comunicació presencial i telemàtica, incloses les xarxes socials i els grups de missatgeria.

Quan la situació afecti persones menors d'edat, s'aplica també el Protocol per a la prevenció, detecció i acció dels maltractaments i de les violències sexuals a infants i adolescents. Totes les persones voluntàries han de signar l'acceptació d'aquest Protocol (Annex I).

Article 3. Marc normatiu

Aquest Protocol es fonamenta en la Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes; la Llei orgànica 8/2021 (LOPIVI); la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes; la Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia; la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista; el Decret legislatiu 1/2000, text únic de la Llei de l'esport; la Llei orgànica 3/2018, de protecció de dades; i el Protocol marc del Consell Català de l'Esport (Acord GOV/252/2023) i la guia *Esport segur* de la Generalitat de Catalunya.

Article 4. Definicions

- **Assetjament sexual:** qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, de naturalesa sexual, que atempta contra la dignitat d'una persona, encara que no sigui reiterat.
- **Assetjament per raó de sexe:** conducta continuada i sistemàtica per raó del sexe de la persona, incloent-hi l'embaràs o la maternitat i paternitat.
- **Assetjament per orientació sexual i identitat de gènere:** conducta contra una persona per aquests motius, conforme a la Llei 11/2014.
- **Violència sexual:** qualsevol acció de naturalesa sexual, o la temptativa, sense consentiment lliure, que inclou l'assetjament i l'agressió sexual.
- **Grooming:** procés gradual pel qual una persona guanya la confiança d'una altra, la selecciona, la vincula, la fa dependent i l'aïlla fins a abusar-ne i assegurar-se'n el silenci.
- **Assetjament entre iguals:** conductes repetides en el temps amb desequilibri de poder, horitzontals o verticals.

- **Patentes o novatades:** rituals d'iniciació humiliants o vexatoris, sovint amb connotació sexual o consum d'alcohol.
- **Còmplices:** persones que, coneixent una situació de violència, la toleren per inacció, negació o silenci.

Article 5. Conductes inacceptables

Són conductes inacceptables, que poden comportar mesures i sancions, entre d'altres:

- **Verbals:** comentaris obscens o sexuals, humor sexista, rumors sobre la vida sexual, insinuacions o propostes reiterades.
- **No verbals:** gestos, mirades lascives, exhibició o enviament d'imatges de contingut sexual.
- **Físiques:** contacte físic no desitjat, tocaments, intents d'actes sexuals o pressions per obtenir-los.
- **Tecnològiques:** missatges o seguiment insistent a les xarxes, difusió de continguts pornogràfics als grups de missatgeria.
- **En espais d'higiene i descans:** entrar sense permís a vestidors o dormitoris, observar o fotografiar altres persones.

Les conductes que puguin ser constitutives de delictes s'han de denunciar davant la Fiscalia, el Jutjat de Guàrdia o la Policia.

Article 6. Mesures de prevenció

- Difondre aquest Protocol al web de l'entitat i informar-ne les persones voluntàries i les participants a l'inici de cada temporada.
- Fer signar l'acceptació del Protocol (Annex I) a les persones voluntàries abans que s'incorporin a les activitats; es guarda amb el Compromís de voluntariat, al registre de persones voluntàries de l'entitat (Reglament de Règim Intern, art. 9 i 11).
- Promoure la formació de les persones voluntàries en prevenció de la violència, com a mínim cada dos anys, aprofitant l'oferta de la FEEC.
- Mantenir un canal de comunicació no anònim i confidencial: grup_muntanya_ae@hotmail.com.
- En els vestidors, lavabos i dutxes, respectar la separació per sexe i, en el cas de menors, per edat; no entrar sense avisar.
- En les pernoctacions (refugis, albergs, acampades) evitar que una persona adulta comparteixi espai privat amb una persona menor i procurar que les persones adultes que acompanyen siguin almenys dues.
- En els desplaçaments, evitar viatges individuals d'una persona adulta amb una persona menor.
- Utilitzar els grups de missatgeria només per a temes de l'activitat.
- Aplicar la perspectiva de gènere en les activitats i la comunicació de l'entitat.

Article 7. Funcions de protecció

L'entitat no té una estructura jeràrquica: totes les persones que hi col·laboren són voluntàries. Per això les funcions de protecció les exerceix **la Junta Directiva col·lectivament**, i qualsevol persona pot adreçar-se a qualsevol membre de la Junta. Aquestes funcions són: atendre les comunicacions, iniciar els procediments, garantir la confidencialitat, custodiar el registre de casos, assegurar que el Protocol és conegut, impulsar la formació, comunicar a la FEEC (protocol.esportiu.assetjament@feec.cat) i a les autoritats el que calgui, i presentar un informe anual a l'Assemblea. Quan alguna de les persones implicades sigui membre de la Junta, aquesta s'abstindrà de participar en el cas i, si s'obre expedient disciplinari, se'n pot suspendre el mandat mentre duri la instrucció (Estatuts, art. 19.c).

Article 8. Procediment

Es pot actuar per la via interna o per la via externa, que no són excloents.

Via interna

- **Fase 1. Comunicació i assessorament.** La persona afectada, o qui en tingui coneixement, ho comunica preferentment per escrit i mai de forma anònima, a qualsevol membre de la Junta Directiva (Annex II). Se li ofereix acollida, informació i assessorament. Les possibilitats són: presentar la denúncia formal, posar els fets en coneixement de la Junta sense denúncia, o donar el cas per tancat.
- **Fase 2. Denúncia i instrucció.** Presentada la denúncia, la Junta nomena un soci o sòcia de torn com a instructor del cas (Reglament de Règim Intern, art. 16), sense relació amb les parts, en un màxim de 3 dies

hàbils. La instrucció respecta l'audiència prèvia de les persones interessades que exigeixen els Estatuts (art. 6.8.b): escolta les parts i els testimonis, valora les proves, proposa mesures cautelars i presenta les conclusions a la Junta en un informe no vinculant.

- **Fase 3. Resolució.** La Junta Directiva es reuneix, si cal amb caràcter extraordinari, i resol en un màxim de 10 dies per majoria simple dels membres presents (Estatuts, art. 14.2; Reglament, art. 16): arxiva el cas, o bé aplica mesures de suport a la víctima i les mesures disciplinàries que escaiguin, trasllada la documentació al Jutjat de Guàrdia o a la Fiscalia, o informa la FEEC. La resolució es comunica a les persones afectades i té efecte immediat.
- **Fase 4. Seguiment.** El soci o sòcia de torn fa el seguiment de la resolució i, en 30 dies naturals, informa la Junta del compliment de les mesures, que pot modificar, perllongar o anul·lar.

Via externa

La persona afectada pot, en qualsevol moment, denunciar davant la Policia, el Jutjat de Guàrdia o la Fiscalia, i recórrer al Síndic de Greuges en cas de discriminació de gènere. L'entitat col·labora amb les autoritats. Contra les sancions imposades per la Junta per infracció de les normes de conducta associativa es pot recórrer a l'autoritat judicial en el termini de 40 dies des de la notificació (Estatuts, art. 26).

Article 9. Principis i garanties

El procediment es tramita amb rapidesa, imparcialitat i confidencialitat, amb respecte a la dignitat i a la presumpció d'innocència, amb audiència de totes dues parts i dret a ser acompanyades. Totes les persones implicades tenen el deure de col·laborar. Es pot recusar el soci o sòcia de torn si té relació amb les parts. Està prohibida qualsevol represàlia contra qui comuniqui, denunciï o testimonii, excepte en cas de mala fe.

Article 10. Mesures cautelars, infraccions i mesures correctores

Mesures cautelars. La persona voluntària de l'activitat pot limitar o suspendre de manera immediata la participació d'una persona per motius de seguretat (Reglament de Règim Intern, art. 14), i n'informa tan aviat com sigui possible la Junta Directiva i la persona afectada. La Junta confirma o aixeca la mesura a la primera reunió i, durant la instrucció, pot adoptar altres mesures: limitar el contacte entre les parts, canviar els grups o les activitats en què participen o suspendre temporalment la participació de la persona assenyalada, sense que això suposi un perjudici per a la persona afectada.

Infraccions. L'assetjament sexual, la violència sexual i qualsevol conducta d'abús o de violència contra una persona menor d'edat són **infraccions molt greus** (Reglament de Règim Intern, art. 17).

Mesures correctores. Si es constata una conducta contrària a aquest Protocol, la Junta, que exerceix la potestat disciplinària (Estatuts, art. 25), aplica les sancions de l'article 17 del Reglament, amb expedient i audiència prèvia: des de l'advertència per escrit fins a la suspensió de participar en les activitats o la pèrdua de la condició de soci/a, que pot comportar també la suspensió de l'activitat com a persona voluntària (Estatuts, art. 6.8.b; Reglament, art. 13 i 17), sempre respectant les decisions de les autoritats.

Article 11. Protecció de dades i registre

Les dades dels procediments es tracten amb la màxima confidència i només les coneixen les persones estrictament necessàries, d'acord amb la Llei orgànica 3/2018. El registre de casos el custodia la Junta Directiva, queda exclòs de la consulta de documentació per part dels socis i sòcies (Reglament de Règim Intern, art. 6) per raons de confidencialitat i de protecció de dades, i les actes de la Junta no hi inclouen dades identificatives. Les actuacions es conserven durant els terminis legals.

Article 12. Seguiment i avaluació

La Junta Directiva elabora un informe anual amb els casos tractats (sense dades identificatives), les actuacions de formació i de sensibilització i les propostes de millora, i el presenta a l'Assemblea. El Protocol es revisa com a mínim un cop l'any.

Article 13. Aprovació

Aquest Protocol entra en vigor un cop aprovat per la Junta Directiva i és ratificat per l'Assemblea General a la propera reunió, d'acord amb l'article 26.2 dels Estatuts. Es publica al web de l'entitat.

Annex I. Acceptació individual del protocol

La persona sotasignada declara que ha llegit i entén el Protocol per a la prevenció, detecció i actuació davant de qualsevol tipus de violència i d'assetjament sexual en activitats esportives de l'AE Muntanyencs Arenys de Munt, i es compromet a complir-lo, a evitar qualsevol conducta contrària i a comunicar les situacions de les quals tingui coneixement.

Nom i cognoms

DNI

Lloc i data

Signatura de la persona voluntària

BORRADOR

Annex II. Formulari de comunicació o denúncia interna

Aquest formulari es lliura a qualsevol membre de la Junta Directiva o s'envia a grup_muntanya_ae@hotmail.com. No s'admeten comunicacions anònimes. Les dades es tracten de manera confidencial.

Persona que comunica (nom i cognoms)

Telèfon o correu

Persona afectada

Persona assenyalada

Data i lloc dels fets

Tipus de conducta (marqueu les que corresponguin)

- ☐ Assetjament sexual
- ☐ Assetjament per raó de sexe, orientació sexual o identitat de gènere
- ☐ Violència sexual
- ☐ Conducta per mitjans tecnològics (xarxes, missatgeria)
- ☐ Altres

Descripció dels fets

Testimonis

La persona que comunica accepta el deure de confidencialitat sobre els fets i les persones implicades.

Lloc i data

Signatura de la persona que comunica